

Amiért a vízszolgáltatás közszolgáltatás: a privatizáció mítoszainak leleplezése

Nemzetközi Közszolgáltatás Kutató Egység (PSIRU)

PSIRU, Business School, University of Greenwich, Park Row, London SE10 9LS, U.K.

Honlap: www.psiru.org Email cím: psiru@psiru.org Tel: +44-(0)208-331-9933 Fax: +44 (0)208-331-8665

Prof. Stephen Thomas, David Hall (Director), Jane Lethbridge, Emanuele Lobina, Vladimir Popov, Violeta Corral, Sandra van Niekerk

Amiért a vízszolgáltatás közszolgáltatás: a privatizáció mítoszainak leleplezése

AMIÉRT A VÍZSZOLGÁLTATÁS KÖZSZOLGÁLTATÁS: A PRIVATIZÁCIÓ MÍTOSZAINAK LELEPLEZÉSE.....	1
1. BEVEZETÉS	2
2. A KÖZTULAJDON EGY NORMÁL FORMA	3
3. A VÍZSZOLGÁLTATÁS PRIVATIZÁCIÓJÁNAK SZÉLESKÖRŰ MEGSZŪNÉSE	3
4. HATÉKONYSÁG ÉS TELJESÍTMÉNY.....	4
5. BEFEKTETÉS	4
6. ÁRAK.....	5
7. VERSENY ÉS KARTELLEK.....	5
8. NYILVÁNOS ELLENÁLLÁS	6
9. KORRUPCIÓ ÉS CSALÁS.....	6
10. INDOKOLHATATLANSÁG.....	7
11. ILLUZÓRIKUS FISKÁLIS NYERESÉG	7
12. KÖVETKEZTETÉSEK: AZ ÁLLAMI SZEKTOR ÉS A VÍZHEZ VALÓ JOG.....	8
13. REFERENCIALISTA	9

1. Bevezetés¹

A vízszolgáltatás privatizációjának szelleme újra kísérti az európai lakosságot. Az 1980-as évektől kezdve 2000-ig, a vízszolgáltatás privatizációját a multinacionális cégek, jobboldali politikusok és nemzetközi intézmények támogatták, ide beleértve az Európai Bizottságot is. Ennek sikeres ellenfelei a népszerű kampányok voltak, amelyek megállították, sőt visszafordították a vízszolgáltatás privatizációjának menetét Európa szinte összes államában, és sok más államban világszerte.

De, a fenyegetés most visszatért.

A fő kezdeményezés a privatizációs szolgáltatások részéről - mint az EU pénzügyi támogatásának feltételeként -, az Európai Központi Banktól (ECB European Central Bank) és a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF - International Monetary Fund) - a „trojkától” ered. Görögország feltételei között található a több állami szektor testületének privatizációja, beleértve az Athén és Thesszaloniki városai vízszolgáltatásának teljes privatizációját is. A trojka ugyanakkor elvárja, hogy Portugália az állami szektor nagy részét eladja és az Aguas de Portugal-t is privatizálni szeretné. Az Európai Bizottság és az ECB felkérte Olaszországot, hogy a vízszolgáltatást privatizálja és liberalizálja, annak ellenére, hogy a nemzeti referendum során a szavazatok nagymértékben ez ellen irányultak.

Általánosítva, az új EU központi politikái még nagyobb nyomást gyakorolnak az összes állami szektor liberalizációjára és privatizációjára nézve, az államháztartás még szigorúbb korlátozása által.

Az EU-n kívüli „határországokban” a vízprivatizációt az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC) - a Világbank magánszektor támogató osztálya - tovább támogatja, a jelen politikák kudarcai ellenére is.

Ezért, az EPSU a jelen, többnyelvű könyvet teszi közzé, amelyen keresztül a vízszolgáltatás privatizációjának ellenérveit körvonalazza. A könyvet a University of Greenwich PSIRU ágazata készítette, empirikus bizonyítékokra és referenciákra alapozva. Nemcsak a vízszolgáltatások privatizációja elleni kampányok támogatását szándékozik megtenni, de ugyanakkor a vízszolgáltatás állami ellátásának érveire hívja fel a figyelmet.

2010-ben az UN a vizet és szennyvízelvezetést emberi jognak jelentette ki. A kormányokat arra kötelezte, hogy polgárainak hozzáférhető, megengedhető, biztonságos és tiszta vizet és csatornázást biztosítson. Az Európai közszolgálati szakszervezetek egy „Európa polgárai Kezdeményezést” fognak indítványozni, amelyek jelen emberi jognak támogatását és kivitelezését fogja előléptetni és a vízszolgáltatások EU szintes liberalizációnak fog ellenállni.

Jan Willem Goudriaan
Az EPSU Főtitkárhelyettese

2. A köztulajdon egy normál forma ²

A vízrendszerek privatizációja nem egy normális jelenség. A 19. századtól kezdődően, szinte az összes ország vízszolgáltatását az állami szektor üzemeltette, mivel a magáncégek nem voltak hajlandók elegendő pénzt befektetni az állami szektorba, és a monopolhelyzetnek adódóan túl nagy összegeket kértek. Tehát, a víz privatizációja továbbá is egy rendkívüli jelenség marad. A vízszolgáltatás a világ 400 legnagyobb városának (1 millió lakost meghaladó) több mint 90%-a esetén állami tulajdonú és üzemeltetésű. Kisebb városokban és a vidéki területeken ez az arány még ennél is alacsonyabb.

Európa szerte, az egyedüli országok, amelyekben a vízszolgáltatás privatizált a következők: Egyesült Királyság, Franciaország, Spanyolország és Csehország. A többi európai országban a vízműveket az összes területen, vagy túlnyomó mértékben az állami szektor üzemelteti. Németországban a vízműveket szinte mindenhol az állami szektor igazgatja, kivéve Berlin városát (ahol nagy problémák voltak a vízszolgáltatás magánüzemeltetésével kapcsolatban, lásd alább) Hollandia 2004-ben olyan törvényt hozott, amely szerint csak az állami szektor üzemeltethet törvényesen vízszolgáltatást. Olaszországban, a 2011-es népszavazás elutasította a vízszolgáltatás privatizációjára vonatkozó törvényt (lásd alább).

Európán kívül a privatizáció nagyon kis mértékben fordul elő. AZ USA-ban a vízszolgáltatás kb. 85%-a állami tulajdonú és üzemeltetésű, míg Japánban 100%. A fejlődő országokban, a Világbank, az IMF és a multinacionális társaságok megpróbálták az államokat arra készíteni, hogy a vízszolgáltatásaikat privatizálják, de csak néhány városban sikerült ez. A múltban a vízművek csak néhány gyarmaton voltak magántulajdonban, vagy olyan országokban, ahol a pénzügyi nehézségeknek adódóan a kötvénytulajdonosok átvették az állami pénzügyek szabályozását, mint például Törökországban vagy Marokkóban a 19. század második felében, de ezek a magántulajdonok a függetlenség kivívása után megszűntek.

3. A vízszolgáltatás privatizációjának széleskörű megszűnése³

Az elmúlt években a privatizáció trendjének csökkenésének lehettünk tanúi Európában és világszerte, mivel a magántulajdonú cégek gyengén teljesítettek, keveset fektettek be és magas árakat kértek.

Franciaországban, a legnagyobb magántulajdonú vízszolgáltató cégek hazájában, egyre több város utasította el a privatizációt. 2010-ben Párizs városa eldöntötte a vízszolgáltatások újra a városi hatóságok üzemeltetésébe való visszatérését, ezek üzemeltetése a két legnagyobb magántulajdonú vízszolgáltató -Suez és Veolia - hatáskörébe tartozva az utóbbi 25 év során. A víz ára Párizsban most már kisebb. Grenoble és Cherbourg városok is újra a városi hatóságokra bízták a vízszolgáltatások üzemeltetését. Több kisebb és nagyobb város ugyanezt az opciót tárgyalja, mint például Bordeaux városa is.

Magyarországon Pécs városa is újra a városi hatóságokra bízta a vízművek üzemeltetését 2010-ben, a Suez leányvállalatával való szerződést felmondva; ugyanez a helyzet Kaposváron is. Az elmúlt évtized során a vízművek magántulajdonú üzemeltetését több város is felmondta: a németországi Potsdam; jelentős számú USA-beli város, beleértve Atlantát, Milwaukeeet, Garyt és Laredot; a

kanadai Hamilton; a törökországi Antalya; több országbeli város is, mint például Ukrajna, Kazahsztán, Grúz Köztársaság, Üzbegisztán, Kanada, Brazília, Argentína, Uruguay, Dél Afrika, Tanzánia, Malajzia.

4. Hatékonyság és teljesítmény⁴

A privatizáció támogatói azt állítják, hogy a magántulajdonú társaságok sokkal hatékonyabbak, mint az állami tulajdonú társaságok, és sokan ezt el is hiszik. De, az empirikus bizonyítékok azt mutatják, hogy ez nem igaz. Sok tanulmány volt végrehajtva a magán- és állami tulajdonú vízszolgáltatási társaságok hatékonyságának összehasonlítására nézve, több ország területén is, és egy 2008-ban kiadott áttekintő egyetemi felülvizsgálat azt mutatja, hogy a „legtöbb tanulmány nem talált alapvető eltérést a magán vagy állami tulajdonú társaságok közötti árakat, vagy hatékonyságot illetően.” Egy aprólékos brit tanulmány - a legnagyobb vízszolgáltatási privatizációt illetően - azt mutatja, hogy a privatizációt követő 11 év eltelte után, a magántulajdonban lévő társaságok tulajdonképpen kevésbé hatékonyak, mint amennyire az állami tulajdonú társaságok lettek volna, annak ellenére, hogy jobb technológiákat használhattak fel.

A Világbank és az IMF is tudatában van ennek a dolognak. Egy 2004-es IMF politikai dokumentum azt állítja, hogy az „empirikus bizonyítékok összetett jellegű” a magánszféra relatív hatékonyságára nézve. A víz- és energiaszolgáltatásokra vonatkozó empirikus bizonyítékok globális áttekintése, amelyet a Világbank 2005-ben valósított meg azt mutatja, hogy „statisztikai szempontból jelentősen eltérő eredmény nincs a magán- és állami tulajdonú szolgáltatók hatékonysága között”.

A magántársaságok sem technikai, sem közgazdasági téren nem hatékonyabbak. A legkisebb szivárgási fok Európában, Hollandiában és Németországban található, ahol a szolgáltatásrendszerek szinte kizárólag állami tulajdonban vannak. Veolia, az egyik legnagyobb magántulajdonú szolgáltató, tudatosan engedte meg a feldolgozatlan szennyvíz beömlését a Brüsszel folyójába, ezáltal nagyobb árat kérve a vízkezelő telep üzemeltetéséért. Chilében a Suez 5 millió dollár kártérítést fizetett az embereknek a vízkezelő telepeiről áradó rossz szagok miatt.

Privatizációval összefüggő többletköltségekkel is számolni kell, mint például a pályázati és ellenőrzési költségekkel, a privatizációval összefüggő kudarcokkal és a felmerülő problémákkal kapcsolatos költségekkel.

5. Befektetés⁵

A magántulajdonú társaságok soha nem fektettek be jelentős összegeket a nyilvános vízrendszerekbe. Az összes európai és észak amerikai országban az állam fizetett a rendszerek kiépítéséért. Még Franciaországban sem, ahol a magántulajdonú társaságok a 19. század óta léteznek, nem fektettek be a rendszer kibővítésébe - ezt a városoknak kellett megtenniük saját költségükre.

A mai napig, még Európában is, az összes ország az állami ágazat finanszírozására alapul a vízszolgáltatások befektetéseit illetően. 2009-ben, egy Franciaországbeli mérvadó riport kimutatja: "a vízszolgáltatás befektetéseit még mindig alapvetően állami eredetűek, míg a befektetések csak 12% magán jellegű". Magyarországon például, azokban a városokban is, ahol a vízszolgáltatások magántulajdonban vannak, a befektetéseket a központi hatóságok fizetik. Az EU „kohéziós Alapjai” is

fontos pénzalapként szolgálnak a vízművekbe való befektetésekben a központi és dél-Európa több országában. De, a privatizáció ezt veszélyezteti, mivel az EU szabályok nem engedik meg a kohéziós alapok felhasználását magántársaságok segélyeztetésében.

Amikor a magántársaságok fektetnek be, óriási profitok garanciáját igénylik. Angliában a Thames Water magántársaság egy új, drága, központi szennyvízelvezetőt akar London számára építeni, de több mint 100 millió angol fontnyi évenkénti profitot igényel a társaság kiadásainak bevételein kívül.

Az állami szektor ugyanakkor a fejlődő országok szinte összes vízszolgáltatásába való befektetésével felelős. Még Afrikában és Indiában is, a befektetések 65% és 90% között az állami szektornak köszönhetőek, míg a többi rész állami támogatásból ered: a magánszféra szinte semmit nem fektet be.

6. Árak⁶

A magántársaságok nagyobb árat kérnek, mint az állami társaságok. Egy 2004-es franciaországi tanulmány összehasonlította az összes magán- és állami vízszolgáltató árait. Több külön tényező figyelembevétel után, mint például a népsűrűség, a következtetés az volt, hogy a magántársaságok víz árai 16%-al voltak nagyobbak, mint az állami társaságoké. Nagy Britanniában, a vízárak 40%-al emelkedtek jobban más árakhoz viszonyítva, a privatizációt követő 17 évben, habár az üzemeltetési árak nem változtak. Az összes áremelkedés eredménye a nagyobb profit volt.

A világ önkormányzatai állandó harcot vívnak a vízszolgáltató magántársaságokkal, az egyre növekvő pénzösszeg-követelmények megállítása érdekében. Az észtországi Tallinnban a városi tanács, a nemzeti kormány, az ombudsman és a versenyhatóság mind elítélték a túl nagy összegeket kiszámlázó magántársaságokat, amelyek 2000-ben vásárolták meg a vízszolgáltatásokra vonatkozó kontrolljogot. Az ausztráliai Adelaide város nemrég 14 millió dollárt kért vissza a magán vízszolgáltatótól, amely túlzott árakat számlázott az elmúlt évtizedben. Chilében, egy kanadai nyugdíjpénztár tulajdonában levő vízszolgáltató magántársaságot 2 millió dollárral büntettek a túl nagy áráért.

A Világbank egy nem régi dokumentuma azt állítja, hogy munka produktív terén lehetnek nyereségek, a munkáltatás csökkentése által, de nem talált semmiféle bizonyítékot a kisebb árakra vagy nagyobb befektetésre nézve, így tehát: „a magánüzemeltető az összes nyereséget megszerezheti profiton keresztül, de a megtakarított összegeket nem továbbítja a fogyasztóknak”.⁷

7. Verseny és kartellek⁸

A vízprivatizáció nem hoz semmit a konkurencia által keltett állítólagos haszonból. Mindig egy monopol helyzetű szolgáltatás marad, tehát a társaságok nem versenyezhetnek egymással több fogyasztó vonzásában. A valóságban a társaságok elkerülik az egymással való versenyzést elsősorban a szerződések miatt.

Az Egyesült Királyság magán vízszolgáltatók egyike sem kellett egy konkurens pályázattól félnie, hogy átengedje az értékes licencét. A franciaországi és spanyolországi esetek túlnyomó részében, és sok esetben Olaszországban és

Közép-Európában is, az eredeti privatizáció soha nem volt konkurens pályázatban meghirdetve.

Mind Franciaországban, mind Olaszországban, a versenyhatóságok versenyellenes magatartásért ítélték el a magántársaságokat. Franciaországban a Suez-t és Veolia-t több „vegyes vállalatának” felbontására utasították, amelyeket a szerződések megosztása céljából alapítottak, mintsem az egymással való versenyzés céljából.

2012-ben az EU kijelentette, 3 legjelentősebb vízszolgáltató társaságot fog hivatalosan kivizsgálni, a Suez-t, Veolia-t és a SAUR-t, állítólagos összejárás gyanúsítása alapján. Az EU már 8 millió Euróval büntette a Suez-t, egy kivizsgálók által tett pecsét felbontása miatt.

8. Nyilvános ellenállás⁹

Világszerte nyilvános ellenállás észlelhető a vízprivatizációt illetően. Az utolsó 20 évben a privatizációt népszerű kampányok állították meg, vagy fordították vissza Európa több városában. Bármikor ez népszavazás tárgya volt, a privatizáció ismételen és nagyszámban el volt utasítva.

2011 Júniusában az olaszok referendum során döntő többségben szavaztak egy törvényjavaslat ellen, amely a vízpiacot liberalizálta és privatizálta volna.

2003-ban egy sikeres kampány az európai Parlamentet arra készítette, hogy elutasítson egy bizottsági javaslatot, amely a vízszolgáltatás liberalizálását kötelezővé tette volna.

Még az Egyesült Királyságban is, 17 év magán vízszolgáltatás után, a döntő többség az állami igazgatást támogatja Angliában, a BBC 2006-os közvélemény-kutatása szerint. Skóciában és Észak-Írországban a szolgáltatás állami maradt a széles körben elterjedt nyilvános ellenállás miatt.

9. Korrupció és csalás¹⁰

A vízprivatizációt a korrupcióval és csalással társítják. A társaságok ösztönző kenőpénzt fizetnek ahhoz, hogy ekkora profitú hosszú távú üzleteket kössenek.

Franciaországi, olaszországi és USA-beli bíróságok igazgatókat és közhivatalnokokat ítélték el, mert kenőpénzeket adtak és fogadtak el a Suez és Veolia leányvállalatainál. Mindkét csoport „büntetőtörvénykönyv és polgári törvénykönyv kutatása alá került olyan vádakkal, mint közhivatalnokok megvesztegetése, törvénytelen politikai hozzájárulás, jutalékozás, ármegállapodás, kartellüzemeltetés és csalárd számvitelezés”. Egy 1997-es riport szerint, amelyet a Cour de Comptes, a Francia nemzeti átvizsgáló testület készített, a privatizációs rendszert, amelyre a Sue és Veolia a nemzeti dominanciáját építette, szisztematikusan hibásították: „A kijelölt közhivatalnokok felügyelete és ellenőrzése hiányában, az ilyen fajta menedzsment átláthatóság hiánya által megsúlyosbítva, szabálytalanságokhoz vezetett.”

Az Egyesült Királyságban Severn Trent Water-t komoly csalás miatt ítélték el, mivel hamis információkat szolgáltattak a szabályzó szerveknek, amelyek megengedték a

felhasználók túlterhelését évente 42 millió angol fontot meghaladó összeggel. Több vízszolgáltató társaság is beismerte a hasonló eljárások használatát.

10. Indokolhatatlanság¹¹

A magántulajdonú társaságok titkos üzleteket szeretnek kötni, így módon meggyőzve a politikusokat a bőkezű szerződéskötésekről, a nyilvánosság tudta nélkül. Ezért a legtöbb vízszolgáltatási szerződés titkos jellegű dokumentum, így a nyilvános felelősségre vonás lehetetlen.

1999-ben Berlin városa az erős nyilvános ellenállás dacára, a vízszolgáltatást privatizálta, hogy adósságai egy részét kifizethesse. A társaság 49, 9%-át egy Francia multinacionális konzorciumnak (Veolia) és egy Német multinacionális társaságnak (RWE) adta el, amelyek egy írott, nagy profitra vonatkozó garanciát igényeltek. A városi tanács beleegyezett, de a szerződést a berlini polgárok elől eltitkolta. 2011-ig az árak infláció egyharmadát túlszárnyalták növekedésben, és a kampányolók referendumot erőltettek ki, amelyben túlnyomó többségben kérték a szerződés közzétételét. 2012 Januárjában a németországi versenyhivatal kijelentette, hogy a szerződés megszegi a német versenytörvényt és a társaságnak 19%-al csökkentenie kell árait. Az EU Bizottság is megfontolja, ha nincs az EU törvényeknek ellenére a magáncégek állami támogatása.

Az emberek úgy vélik, hogy a szabályzó szervek a közjavak megvédésére szolgálnak, de a szabályzó szervek titokban tárgyalnak a társaságokkal, ezáltal könnyen megfoghatóak. Az Egyesült Királyságban OFWAT szabályzó szerveknek többször nem sikerült megállítaniuk a magántársaságokat, hogy magasabb profitokat érjenek el alulköltekezés által, megbukott a társaságok által elkövetett csalás leleplezéseiben, és megadta a társaságoknak a lehetőséget arra, hogy 25 éves előértesítést nyújtsanak be az engedélyük felfüggesztése esetén - amely tulajdonképpen az örök monopoljukat garantálja.

11. Illuzórikus fiskális nyereség¹²

A víz-és más szolgáltatás privatizációjának hivatalos oka a pénzszerzésnek kellene lennie, amivel az önkormányzatok kifizethetik adósságaikat. Ám a valóságban az önkormányzatok sokkal kevesebbet kapnak, mint a privatizált társaságok reális értéke, főleg ha a vevők tudják, hogy kényszerítve vannak ezeket eladni bármi áron is. Ha a társaságok nagyobb összegeket fizetnének, ez azért van, mert általában megengedik nekik, hogy nagyobb összegeket kérjenek majd a szolgáltatásokért.

Franciaországban már mindennapi dologgá vált az, hogy a magántársaságok milliókat fizetnek Európában azért, hogy vízkoncessziót szerezzenek meg. A társaságok ezután a vízszámlára írják ezt a „belépési díjat”, így hát az önkormányzatok váratlan bejövetele a felhasználók által van kifizetve. Ennek eredményeként a Francia parlament 1993-ban egy új törvényt hozott, a 'loi Sapin'-t, amely törvénytelené nyilvánítja a magáncégek víz koncesszionálását az önkormányzatoktól.

Az Egyesült Királyságban Thatcher asszony kormánya 5,2 millió angol fontért adta el a vízműveket. De a kormány leírta a társaságok adósságait, amelyek 5 millió angol font értékűek voltak, és egy 1, 5 millió angol font értékű készpénzjutalékot is kaptak, tehát a kormány pénzt is veszített. Az elkövetkezendő években többet is veszítettek,

mivel elvesztették a profitosztalékot is, ugyanakkor a társaságok adókedvezményt is kaptak.

A privatizáció a pénzgyűjtés helytelen módja. Az Egyesült Királyságban, a Thatcher kormány 17 évi privatizációi alatt a kormányadósság szintje szinte ugyanaz volt, mint a kezdetén. De, az állami ágazat befektetései megszűntek, és a magánszektor nem ellensúlyozta ezt, így hát a gazdaság összessége kevesebb aktívával rendelkezett. Tehát, minden idők legnagyobb privatizációja sem csökkentette a kormány adósságát és nem vezetett magántulajdonú befektetésekhöz.

12. Következtetések: az állami szektor és a vízhez való jog¹³

A jelen nyomtatvány a privatizáció keserű tapasztalatait összegzi az árakra, befektetésekre, teljesítményre, indokoltságra és összejárásra vonatkozó káros hatásokkal együtt.

A világos alternatíva az állami üzemeltetésű vízszolgáltatás, amelyet a túlnyomó többség előnyben részesített az elmúlt 150 év legtöbb országában. Az állami szektor által üzemeltett vízellátás jobb számadási kötelezettséget nyújt a nyilvánosság és a választott önkormányzatok számára; nem létezik kompromisszum a profitnövelésre vonatkozó titoktartásra és taktikákra vonatkozóan; legalább ugyanolyan szintű a teljesítménnyel üzemel kisebb tranzakcióárral, kisebb a korrupcióveszély, és több befektetés létezik a rendszerbe; és kisebb árakat is kér a fogyasztóktól. A privatizáció a magántársaságokon kívül senkit sem segít.

2010 július 28-án, a 64/292 Határozaton keresztül az Egyesült Nemzetek Általános Gyűlése elismerte a vízhez és szennyvízelvezetéshez való jogot emberi jogként, és elfogadta azt, hogy az összes emberi jog beteljesítésére a tiszta ivóvíz és a csatornázás kulcsfontosságú kérdés. Az indítványt 122 állam támogatta, és egy sem ellenezte, 41 pedig tartózkodott - 17 európai államot beleértve. Az UN most a vízhez való emberi jogot promotálja, arra kérve a kormányokat, hogy a lehető legnagyobb rendelkezésre álló forrásokat tegye félre, hogy ezek a jogok mindenki számára elérhetőek legyenek.

A közszolgálati szakszervezetek és szövetségesei egy millió aláírás megszerzéséért kampányolnak, a vízhez és csatornázáshoz való emberi jog kivitelezésének támogatását illetően. A jelen Európai Polgári Kezdeményezés háromrétű: a UN jogok biztosítása és a hozzáférés joga minden EU állam számára; az Európai Bizottság elkötelezése arra, hogy jogra alapuló megközelítést fogadjon el és fogja vissza a víz liberalizációját; tegye a vízhez és a szennyvízhez való univerzális/globális hozzáférési jogát az EU fejlődési politikájává és növelje meg erőfeszítéseit és a befektetéseket ennek elérése érdekében.

13. Referencialista

1

² David Hall és Emanuele Lobina Mar 2011 [A vízprivatizáció tendenciái](#) PSIRU

³ David Hall és Emanuele Lobina Mar 2011 [A vízprivatizáció tendenciái](#) PSIRU

⁴ Bel G., Warner M. 2008 [A szolid hulladékkezelés és vízművek privatizációja ténylegesen költségcsökkentéshez vezet? Az empirikus tanulmányok áttekintése](#) Források, Megőrzés és Újrahasznosítás 52 (2008)1337-1348 ; Hall D. 2010 [Miért van szükségünk közköltségre](#) PSIRU; IMF Köz- és Magánegütműködése Március, 2004 <http://www.imf.org/external/np/fad/2004/pifp/eng/031204.htm>; Saal D., Parker D., és Weyman-Jones T. (2007) [A technikai változások, teljesítmény változások és a termelékenység arányváltozásainak növekedésének meghatározása a magántulajdonú Angliai és Walesi vízszolgáltatás és csatornázás iparágában. 1985–2000.](#) J Prod Anal (2007) 28:127–139; Adelaide Most március 24, 2011 [A United Water szerződészegésből kifolyólag 14 millió dollárt fizet](#)

⁵ David Hall és Emanuele Lobina 2010 [A vízrendszerek pénzügyi befektetései múltja, jelene és jövője](#) PSIRU; Pezon, Christelle. 2009 [A Víz- és szennyvízelvezetés szolgáltatásainak decentralizációja és átruházása Franciaországban](#) a Víz- és Szennyvízelvezetés szolgáltatásban: nyilvános politikák és menedzsment, José Esteban Castro, Léo Heller Earthscan 2009 által szerkesztett; BBC 27 Október 2011 [A szakértők szerint a Temze folyó „szupercsatornája profit célú!](#) ; David Hall és Emanuele Lobina Március 2011 [A vízszolgáltatás privatizációjának trendje](#) PSIRU

⁶ Eshien Chong, Freddy Huet, Stephane Saussier és Faye Steiner 2006 [Köz- és magánegütműködések és árak: A Vízszolgáltatás bizonyítékai Franciaországban](#) Az Ipari Szervezés Áttekintése, 29-ik Kötet, 1-2 szám, 149-169

⁷ Katharina Gassner, Alexander Popov, és Nataliya Pushak. 2009 [.A magánszektor részvétele javítja az elektromos áram és víz disztibúciójának teljesítményét?](#) PPIAF Trendek és vezérelv opciók; no. 6. p.49

⁸ Conseil de la concurrence, [«Marché de l'eau: le Conseil de la concurrence demande au ministre de remettre en cause les filiales communes de la CGE et de la SLDE»](#), Communiqué de Presse N. 22, 17th July 2002 Reuters január 18, 2012 [A Francia vízszolgáltatók által megállapított árakra vonatkozó EU vizsgálat](#)

⁹ Hall D. et al. 2005 [Nyilvános ellenállás az Elektromos- és Vízművek privatizációját illetően](#) Gyakorlati Fejlesztés, 15. Kötet, 3 & 4 szám, június 2005; EPSU február 2012 [Az Olasz Vízmozgalom Monti-t a népszavazás eredményeinek betartására kötelezi](#)

¹⁰ Hall D. [Privatizáció, multinacionális cégek és korrupció](#) Gyakorlati fejlődés, 9-ik Kötet, 5-ik szám november, 1999 ; "A víz és a Hatalom: A Franica Kapcsolat" ; Cour des Comptes (1997) [La gestion des services publics locaux d'eau et d'assainissement](#).

¹¹ David Hall és Emanuele Lobina 2008 [Egy magántulajdonú múlttól egy közszolgálati jövő felé? - A vízszolgáltatás problémái Angliában és Wales-ben](#) PSIRU; WASH News International augusztus 10, 2011 [Németország: A berlini vízszolgáltató privatizáció EU vizsgálat alatt](#)

¹² David Hall és Emanuele Lobina 2008 [Egy magántulajdonú múlttól egy közszolgálati jövő felé? - A vízszolgáltatás problémái Angliában és Wales-ben](#) PSIRU; Massimo Florio 2007 [Megjegyzés a privatizáció és az állami szektor értékéről: mit \(ne\) tanuljunk az Egyesült Királyság UNIMI tapasztalatából](#) Munkadokumentum n. 2007-18

¹³ David Hall és Emanuele Lobina 2007 [A víz mint Közszolgálat](#) – PSIRU ; UN GA/10967 július 28, 2010 [A Közgyűlés elfogadja a Tiszta Vízhöz és szennyvízelvezetéshez való hozzáférési jog elismerésére vonatkozó határozatot](#); EPSU www.epsu.org